

ΤΟ ΛΑΓΟΠΟΔΟ¹

JACQUES ALMIRA

Στη Bona²

Η Καρόλ ήταν ηθοποιός· αφότου εγκατέλειψε τη γενέτειρά της Ερείκη για να «ανέβει στο Παρίσι», και παρά την ομορφιά και τη λυγερή της κορμοστασιά, ανέμενε λες κι ήταν ζήτημα ζωής και θανάτου τον πρώτο εκείνο ρόλο που θα την έστεφε βασίλισσα της σκηνής.

Στο θέατρο Elysée-Matignon,³ η Καρόλ γνώρισε επιτέλους έναν μεγαλοπαραγωγό που συνδύαζε το πάχος της βρογχοκήλης με τη χάρη του βατράχου. Θα του είχε δοθεί στη στιγμή και οπουδήποτε, γυνή τε και σώματι, με την αμυδρή έστω ελπίδα κάποιου ρόλου, εάν το μαστόδοντο αυτό δεν ήταν αλεξίπυρο στα θηλυκά θέλγητρα. Το μόνο που λαχταρούσε ο μίστερ Babeater ήταν να τρώει. Και μιλούσε αποκλειστικά και μόνο για φαγητό. Επιπλέον, σαν καλός Σκοτσέζος, συγκινούνταν πραγματικά μόνον όταν γινόταν λόγος για τις σπεσιαλιτέ της πατρίδας του. Η Καρόλ ένωσε να της έρχεται στο πιάτο η ευκαιρία της ζωής της, ίσως η μοναδική της ευκαιρία να γίνει σταρ. Τι θα σερβίριζε όμως στον Σκοτσέζο; Ποιο φαγητό θα ήταν αρκετά πρωτότυπο ώστε να το λιγουρευτεί ο εύσαρκος άνδρας; Ποια λιχουδιά να του υποσχόταν, άραγε, για να του τρέξουν τα σάλια, του γερο-σαλιάρη, και να καταδεχτεί να δειπνήσει σπίτι της;

Με την παρατολμία τού «ο σώζων εαυτόν σωθήτω», τελείως άκριτα, η Καρόλ γλυκοσάλιασε τον παραγωγό, ανακοινώνοντας πως θα μαγειρέυε το κατεξοχήν σκοτσέζικο έδεσμα, το σπάνιο εκείνο πιάτο, την πεμπτουσία της γεύσης: ένα λαγόποδο.

Στο άκουσμα αυτής της λέξης, τα μικροσκοπικά ματάκια του μίστερ Babeater άνοιξαν διάπλατα πίσω από τα πατομπούκαλα που φορούσε κι άρχισε να ξερογλείφεται. Μετά από ενός λεπτού σιγή και κατάπληξη, κοιτώντας την Καρόλ στα μάτια κι αποκαλώντας την «μικρή μου», ο Σκοτσέζος τη διαβεβαίωσε ότι μια γυναίκα ικανή να του σερβίρει ένα λαγόποδο, ήταν εξίσου ικανή να γίνει η βεντέτα της επόμενης ταινίας που θα ετοιμάζε.

Η Καρόλ είχε ήδη αρχίσει να ονειρεύεται τα μεγαλεία τής δόξας, τις υπέρμετρες κολλακείες, τις πισώπλατες ζηλοτυπίες, τον νοσηρό φθόνο των άτυχων συναδέρφων της, όταν αναλογίστηκε τον παραλογισμό της υπόσχεσής της. Πόσο επιπόλαια ήταν η αναφορά της στο λαγόποδο, πτηνό που δεν υπολείπεται σε τίποτα του κύκνου ως προς τη σπανιότητα και του κριθολόγου ως προς την εκλεκτότητα;

Πού θα έβρισκε λαγόποδο στο Παρίσι; Σε τίνος το μαγαζί; Μόνο μάγισσα θα μπορούσε να τη γλιτώσει μεταμορφώνοντας 'κανα κοτόπουλο σε λαγόποδο· διαφορετικά το αλεκτοροειδές θα σήμαινε το τέλος των κινηματογραφικών της αξιώσεων.

Η Καρόλ ξεψάχνισε ολόκληρη την πόλη. Ξεκοκάλισε όλα τα κρεοπωλεία. Έταξε εξωφρενικά ποσά, ολόκληρο το μελλοντικό της κασέ, για να της προμηθεύσουν ένα λαγόποδο, αλλά εις μάτην.

Αν το λαγόποδο έκανε φτερά, τότε και ο ρόλος της θα έκανε φτερά...Τι φρίκη! Δεν έπρεπε ούτε να το σκέφτεται, έπρεπε να κερδίσει το στοίχημα, έπρεπε να αναγκάσει την τύχη να της χαμογελάσει· άλλωστε, η τελευταία δεν κερδίζεται μερικές φορές, αφού περάσει κανείς δια πυρός και σιδήρου; Κάποια λύση έπρεπε να υπάρχει σε αυτή τη δοκιμασία. Η Καρόλ κάθισε και τα σκέφτηκε. Μια πέρδικα θα μπορούσε να περάσει για λαγόποδο, όχι όμως σε έναν γευσιγνώστη. Η Καρόλ απαρίθμησε όλα τα πτηνά της γης καθώς και φανταστικά ζώα. Η σάρκα της πάπιας δεν έχει ούτε την απαιτούμενη γεύση και χρώμα και κυρίως ούτε την επιθυμητή υφή· εκ προοιμίου αποκλειόταν και η υπερβολικά λιπαρή χήνα, η υπερβολικά στεγνή γαλοπούλα, το υπερβολικά μαστιχωτό καπόνι.

Ίσως, εάν σουλούπωνε έναν φασιανό, θα μπορούσε να τον σερβίρει για λαγόποδο σε κάποιον που δεν το είχε δοκιμάσει ποτέ, όμως ο μίστερ Babeater το γνώριζε τόσο καλά, ώστε ούτε κατά διάνοια δεν θα μπορούσε να τον ξεγελάσει κανείς τόσο χοντροκομμένα.

Η Καρόλ είχε χάσει σχεδόν κάθε ελπίδα διαφυγής από το αδιέξοδο όπου την είχε χώσει η απερισκεψία της, σκεφτόταν να αποσυρθεί από το στοίχημα που είχε μόνη της βάλει με τον εαυτό της, ήταν έτοιμη να σηκώσει το τηλέφωνο για ν' ακυρώσει την πρόσκληση που είχε κάνει, όταν το μάτι της έπεσε στον γιο της που έπαιζε κοντά της, μπουσουλώντας στο χαλί.

Τι χαζή που ήταν! Μα και βέβαια. Αναμφίβολα η λύση έτρεχε με τα τέσσερα μπρος στα μάτια της.

Η σάρκα του λαγόποδο είναι σαν μωρού παιδιού. Το λαγόποδο τρέφεται με σπόρους ρεικιών κι εκεί χρωστά τη φίνα και συνάμα αφιά γεύση σχοίνου. Ταΐζοντας ένα βρέφος με σπόρους ρεικιών, φτάνουμε ενδεχομένως στον ίδιο παρανομαστή, καθώς μάλιστα το νήπιο έχει μελλοντικά σοβαρές πιθανότητες, στην κοινωνία όπου ζούμε, να καταλήξει αν όχι λαγόπους, τουλάχιστον πους τις. Εν ολίγοις, τη διαφορά έκανε μόνον το φίνο και πιπεράτο αισθητήριο της γλώσσας. Η Καρόλ κοίταζε τον γιο της. Ήταν ένα αξιολάτρευτο Γαλλόπουλο δεκαέξι μηνών. Φυσικά και τον αγαπούσε με πάθος, δεν αξίζει όμως η αθανασία έναν μικρό θάνατο; Χρειάζεται ενίοτε μια ολόκληρη ζωή για να κατακτήσεις την πρώτη, ενώ μόλις εννέα μήνες για να αποκαταστήσεις τον δεύτερο. Επιπλέον, όλα έδειχναν να τακτοποιούνται, μια και ήταν ήδη τριών μηνών έγκυος.

Δεν σκόπευε εξάλλου να το ρίξει, για να μην έχει δύο παιδιά, βάρος υπερβολικό για μια ανύπαντρη γυναίκα; Μπορούσε κάλλιστα να μαγειρέψει το γαλόπουλο και ν' αποφύγει την έκτρωση, κι έτσι ξαναρχόταν στον ίδιο λογαριασμό: θα είχε και πάλι ένα μόνο παιδί. Καθώς, επίσης, η άμβλωση ήταν νόμιμη, κι αφού δεν θα έριχνε το δεύτερο παιδί, μπορούσε κάλλιστα να μεταθέσει τη νομιμότητα της πράξης της στην αναδρομική τρόπον τινά έκτρωση που θα διέπραττε πετσοκόβοντας το πρώτο. Ένα παραλήρημα χαράς κατέκλυσε την ηθοποιό. Όχι μόνο είχε βρει το λαγόποδό της, αλλά απέφευγε και να διαπράξει φόνο, δρώντας στο πλαίσιο της νομιμότητας.

Παρευθύς άρχισε να μπουκώνει το λαγόποδο με γραβιέρα. Για δύο μέρες το τάισε αποκλειστικά με έμενταλ, κι έπειτα το έσφαξε και το έψησε. Για να το καλλωπίσει, όπως συνηθιζόταν στον Μεσαίωνα, στόλισε τα μπουτάκια με πολύχρωμα φτερά μαδώνοντας το φτερό ξεσκονίσματος και εναπόθεσε το ψητό σε μια πιατέλα, όπου έστρωσε μια κομψή δαντέλα από την Ερείκη.

Όταν, θριαμβευτική, ανήγγειλε από την πόρτα κιόλας «Λαγόποδο με γραβιέρα», ο εξέχων προσκεκλημένος εννόησε σωστά. Ο παραγωγός ξελιγόθηκε με το δείπνο. Έφαγε ολόκληρο το ψευδο-γαλόπουλο κι οκτώ μέρες αργότερα, η Καρόλ έκανε το ντεμπούτο της στο πλατό της ταινίας η Χρυσοχέρα, μια εκπληκτική γαλλο-σκοτσέζικη συμπαραγωγή.

μτφρ. Ευγενία Γραμματικοπούλου

Σ.τ.μ.

1 Από το βιβλίο του: *Le marchand d'oublies*, Gallimard, Παρίσι 1979.

2 Bona (1926-2000): Ιταλίδα υπερρεαλίστρια εικαστικός, περιστασιακά επίσης ποιήτρια και λογοτέχνης, ανιψιά του ποιητή και ζωγράφου Filippo de Pisis (1896-1956) και σύζυγος του γάλλου συγγραφέα, ποιητή και δοκιμογράφου André Pieyre de Mandiargues (1909-1991), ενός από τους πλέον ιδιότυπους και πολύγραφους επιγόνους του υπερρεαλισμού, με έντονες επιρροές και από την ερωτική λογοτεχνία. Καθώς το πρώτο διήγημα της ίδιας συλλογής του J. Almira, με τίτλο «Anna O'Hara», είναι αφιερωμένο στον André Pieyre de Mandiargues, γίνεται αντιληπτό ότι προϋπάρχει μια σχέση γνωριμίας και εκτίμησης μεταξύ των τριών δημιουργών, πόσω μάλλον από τη στιγμή που διαπιστώνει κανείς ότι οι δύο ιστορίες δεν είναι τυχαία αφιερωμένες στο ζεύγος, αλλά σχολιάζουν υποδόρια και με μια στοχευμένη εύθυμη διάθεση χαρακτήρες και μοτίβα προγενέστερων δημιουργιών τους.

3 Πρόκειται για το ομώνυμο πολυτελές ξενοδοχείο, διακοσμημένο σε στυλ μπαρόκ-αρ ντεκό που βρίσκεται σε ελάχιστη απόσταση από τα Ηλύσια Πεδία και την Αψίδα του Θριαμβού, γνωστό ως χώρος συνάθροισης της παρισινής showbiz.